

ŽIVOT

Br. 3.

SVIBANJ 1925.

God. VI.

PROKUSTOVA POSTELJA.

Stara grčka mitologija priča, da je na rijeci Kelisos živio gorostas Prokust. Tu je on hvatao prolaznike i svakoga bacio na svoju postelju i na njoj ih mučio, dok ih ne bi i ubio. Dakako time je bio strah i trepet svoj onoj okolici, i priječio je ljudima slobodan prolaz u Atenu. Napokon na nj navali jači gorostas Tesej, svlada ga i ubi i tako oslobodi onaj kraj od te nemani.

I. SILA.

»Čujte me, bogovi i boginje sve sad čujte,
Da vam rekнем, što mi u grudima nalaže srce.
Ni muško niti žensko od bogova sviju nek moju
Ne kuša riječ moju prekršit, već svi meni povladte,
Da čim prije svoje izvršiti uzmožnem posle.
Kojega od bogova opazim da se krađe, te želi
Zaći međ Danajce ili međ Trojce te im pomagat;
Taj će udaren ružno povratit se natrag na Olimp,
Ili ću ga zgrabiti ja i bacit u Tartaros mračni,
Vrlo daleko, gdje je pod zemljom najdublji ponor,
Gdje su od željeza vrata i od mjedi prag i toliko
Ispod Aida, koliko od zemlje je nebo daleko«.
Tako im reče i svi umuče i svi ušute
Čudeć se riječi toj, jer govorio vrlo je oštro.
(Ilijada VIII., poč.).

Tako prijeti Zeus. Stara pak mitologija pripovijeda, da je tu prijetnju znao i izvesti. Nije čudo, što i Prokust upotrebljuje silu, kad ju je eto posvetio u poganstvu »otac bogova i ljudi«. Prokust nemilosrdno siječe silom onoga, koji ima preduge noge.

Što radi Krist?

Kad ga svećenički sluga udari po licu, reče mirno: »Ako zlo rekoh, dokaži da je zlo; ako li dobro, zašto me biješ?« (Iv. 18, 23). Isus veli i Petru, kad je Malkusu mačem odsijekao uho: »Vrati mač svoj na mjesto njegovo; jer svi koji se maše za mač, od mača će i izginiti«. (Mat. 26, 52). Dapače kaže i svojim sljedbenicima: »I koji te udari po obrazu, okreni mu i drugi«. (Lk. 6, 29). Istina, jednom bičem tjera prodavaoце iz hrama, ali da kazni grijeh, ne da

ih prisili te prigrlje novo evanđelje. Neki samaritanski grad ne htjede da ga primi ni da čuje njegovu riječ; na to Ivan i Jakov vele Kristu neka bi ga uništio vatrom s neba. On ih na to kori: »Ne znate, čijega ste duha«. (Lk. 9, 56). I kako mirno i dostojanstveno šalje apostole u svijet! On veli: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«. (Mat. 28, 19). Ne veli im, neka nose novaca, noževe ili mač; nego samo propovjedalačku riječ, koja traži pristajanje uma i volje slobodne.

Tako ne radi sv. Pavao prije svog obraćenja. On »dišući prijetnjama i smrću na učenike Gospodinove pristupi k poglavaru svećeničkomu i izmoli od njega poslanice u Damask na zbornice, ako nađe ljudi i žena od ovoga puta, da ih svezane dovede u Jerusalem«. (Dj. ap. 9, 1—2). Pavao, dok je bio Saul, bio je čovjek sile. I sam kasnije priznaje: »Čutilni čovjek ne razumije što je od Duha Božjega« (I. Kor. 2, 14). Kako je čovjek kratkog vijeka, tako hoće da brzo dođe do cilja milom ili silom. Sila je oznaka nižeg čovjeka, još neoplemenjena duhom s neba. Ta oznaka prati i skizmatike i heretike, uopće začetnike nove vjere. Poganski je Zeus patron tih novotara, ne blagi i vječni Krist.

Ogledajmo nekoliko primjera.

Henrik je VIII. g. 1535. naredio pod smrtnu kaznu, da ga svi podanici Engleske moraju priznati vrhovnom glavom crkve; toga radi kardinal Fisher i Toma Morus padoše mučeničkom smrću. Isti ovaj vladar dao je sve slike i relikvije oteti katolicima i baciti ih u vatru. Jednako zabrani pod smrtnu kaznu vjerovanje u transupstancijaciju, pričest pod jednim oblikom, misu za mrtve, celibat i zavjete. Okrutni Cranmer dađe katolike spaliti na lomači. Svećenici moraju ili ostaviti domovinu ili u tamnici poginuti. Eduard nastavlja djelo: zatvara samostane, otilmje crkvene posjede i nakite. No sve je to malenkost spram onoga, što katolici moradoše pretrpjati pod Elizabetom. Parlamenat naredi, da svi katolici moraju prisustvovati protestanskoj službi Božjoj, jer inače čekaju ih tjelesne kazni, tamnica i 20 funti globe. Svakoga objeseše, koji se primio k sebi koga Isusovca, ili nije očitovao gdje se skriva. Tko je prisustvovao kat. misi, morao je platiti 100 funti globe i jednu godinu u tamnici čamiti. Zakon od g. 1584. odredio je, da za 40 dana svi svećenici katolički imaju ostaviti Englesku, inače ih čeka smrt. Jednako su kažnjeni smrću oni, koji su primali i krili svećenike. (Lingard J., Geschichte Engl. und der angelsächs. Alterthümer, 8, 142 ff.). Posebne su uhode obilazile zemljom, i hvatale katolike.

A kako li je bilo u Irskoj! Za same Elizabete oduzeto je katoličkim Ircima preko 600.000 jutara zemlje, a za Jakova I. oko jednog milijuna, za Cromwella 5 milijuna. Sve je to prodano engleskim spekulantima ili vojnicima darovano. Katolici moradoše

se iseliti. Za Karla I. udarena je nagrada na svakog svećenika 5 funti, a katolici su mogli stanovati samo u pokrajini Connaught i pod smrtnom kaznom ne smjedoše da iziđu odatle. Ogromni je broj kat. svećenika i svjetovnjaka, koje su protestanti poubijali i tako uveli novu vjeru u Englesku. Toga se stide sadašnji engleski protestanti i ne ponose se ni malo počecima svoje vjere.

Nije drukčije bilo ni u Njemačkoj. U Saskoj je knez Ivan uz teške kazni naredio, da svi katolici moraju plaćati za uzdržanje lutoranskih svećenika, svećenici su morali ispustiti u misi kanon. Ivanov nasljednik Ivan Fridrik stvorio zakon, da se svi »papiste« (t. j. katolici, svećenici i svjetovnjaci) imaju protjerati iz države. I markgrof Kazimir od Brandenburg-Culmbacha nametnu novu vjeru, a za seljačkog rata dade 500 seljaka ubiti i utjera preko 100.000 forinti globe. Njegovi nasljednici pokradoše po kat. crkva-ma sve kaleže, monstrance i srebrnine. U Hessenu vladar Filip nametnu novu vjeru tako, te je zbacio sve kat. svećenike, crkvena imanja konfiscirao, puk naveo progonima da prihvati Luterovu nauku. Luter mu zato dozvoli bigamiju a protestanski ga pisci slave kao »Božje oružje«. Albrecht Brandeburški uvede protestantizam u Prusku tako, da je prognao iz zemlje sve, koji ne bi prihvatili novu nauku. On isti oplijeni sve kat. crkve; zaprijeti, da će povješati one, koji bi htjeli hodočastiti; spalí sve križeve i slike Svetaca. U Meklenburg i istočnu Friziju je uveden protestantizam oružanom silom g. 1527, u Pomersku g. 1534. U Šleskoj dozvoli Fridrik II. milostivo, da se katolici, koji se ne pokoriše novoj nauci, mogu iseliti iz države. Oružjem i smrtnom kaznom uvedena je Luterova nauka u Magdeburg, Nürnberg, Starlsund. U Würtembergu je Ulrih opljačkao sve kat. crkve i brutalno prisilio ljude na otpad. G. 1542. je oružana vojska uvela protestantizam u Naumburg-Zeitz i vojvodinu Braunschweig-Wolfenbüttel. Fridrik je II. Pruski označio kanoni uzrok reformacije za Englesku »ženskarstvo«, za Njemačku »grabež«. Sila je jedina utrla put novoj vjeri u jednoj i drugoj zemlji*). Usporedno takovom reformacijom naravno pali su zadnji ostaci slobode savjesti i brzo uvedoše vladari u tim krajevima potpuni apsolutizam (Döllinger, l. c. II, 96).

*) »Već teorija o apsolutnoj vlasti svjetske moći nad crkvom onemogućuje kod protestanata vjersku snošljivost. Povjesnički nije ništa neispravnije nego li je tvrdnja, da je reformacija jedan pokret za slobodu savjesti. Upravo je protivno istina. Za se su dakako Luteranci i Kalvinci, kao i svi ljudi svih vremena, tražili slobodu savjesti, ali im nije palo u pamet, da bi je dali drugima ondje, gdje su sami bili jači. Svi su reformatori smatrali kao po sebi shvatljivo, da moraju tlačiti i uništiti katoličku Crkvu. Oni su odmah na početku pozvali u pomoć knezove i gradske vlasti, da odstrane silom službu Božju stare Crkve. U Engleskoj su, Irskoj, Škotskoj i Švedskoj primijenili smrtnu kaznu protiv vršenja katoličke vjere«. (Döllinger, Die Reformation, 68 ff).

Muhamedova vjera i nije se drukčije raširila nego oružjem, bojnomo silom. Oružjem je sam Muhamed podvrgnuo Meku (629—630), Arabiju. Njegovi nasljednici nastaviše djelo osvajanja. Tako dobiše Siriju (639), Egípat (640), Persiju (651), sjevernu Afriku (707) i uniješe tamo novu svoju vjeru. I dio Španjolske pade pod njihov jaram; tu se širi muhamedanizam (8—15. vijeka). Načelo je bilo turske vojske: ili mi se ukloni ili se pokloni. Tko je ostao na svom ognjištu i nije prihvatio koran, teško njemu! Vojskovođe su našli oslon svom tiranstvu u nauci muhamedanskoj o fatalizmu. Njihova je sila uništila nekoć cvatuće pokrajine u Aziji, Africi, Siriji, Palestini. Kasniji su carigradski vladari uveli neku toleranciju, ali ona bila ne plod vjerske kreposti, nego više iz političkih razloga i kao manje zlo. Pascal pišući o Muhamedanskoj sili završuje svoja opažanja: »Svatko može učiniti ono što je Muhamed učinio, jer on nije tvorio čudesa i o njemu nije ništa prorečeno. Muhamed je učvrstio svoju vlast time, što je ubijao, a Krist time što se dao ubiti. Muhamed je izabrao sredstva i put, kako će na ljudsku govoreći pobijediti, Krist, kako će po ljudskom shvaćanju podleći. Muhamedanizam je (neko doba) pobijedio, pa to pokazuje, da bi i kršćanstvo bez više moći bilo podleglo« (Pensées II, 13).

Crkva katolička niti je silom uvedena niti silom uvodi vjeru. Ona poznaje samo jednu moć: snagu propovijedi nutarnjeg uvjerenja. Bio je možda koji vladar, koji poput Karla Velikog htjede raširiti ovu Crkvu mačem, ali to Crkva nije nigdje odobrila, dapače je preko jednog biskupa i Karlu prigovorila. Drukčije i ne može da bude. Ta Kristova Crkva oslanja se na nutarnje uvjerenje, ovo pak ne može mač izazvati. Čujmo o tome divan ulomak sv. Ivana Zlatousnog. On piše: »Nitko ne može kazati, da Krist nije ustanovio zajednicu kršćana, Crkve osnovao po svoj zemlji. Iz te činjenice dokazujemo moć Kristovu i jamčimo za njegovo božanstvo, pa utješljivo možemo kazati, da nije to stvar jednostavnog čovjeka obuhvatit u tako kratko vrijeme sav svijet, na kopnu i na moru, pozvati ljude k tako velikim stvarima, oslobodit ih od njihova lošeg ponašanja i odvesti ih sa stranputice. On je to mogao da sve čovječanstvo oslobodi« — bez oružja, bez vojske.

II. AKOMODACIJA.

Prokust je imao dvije metode: sile i akomodacije. Ko je bio prekratak za njegovu postelju, toga je rastezao dotle, dokle se nije akomodirao duljini postelje, i pri tome dakako — poginuo. Ovako rade i začetnici vjere, koju su kao ljudi izumili. Oni Božje istine i moral tako natežu, da ih akomodiraju sklonostima ljudskog srca, i pri tome dakako prestanu biti — Božje.

Evo nekoliko primjera:

Muhamedova vjera nije drugo u moralu nego potpuno akomodiranje ondašnjim manama. Ona pušta maha putenosti (višeženstvo) i osvetljivosti; inovjerca ne trpi, pogoduje istočnjačkoj tromosti. Pakao odgovara fantaziji nomadskih naroda; tako i raj zadovoljuje tjelesnim uživanjem. Dogmatski je dio svoje vjere skalupio Muhamed tako, te je nešto uzeo iz stare vjere arapske, nešto opet iz kršćanstva, nešto iz židovstva. To je akomodiranje svim narodima i vjerama, koje su Muhameda i njegove okruživali u njegovo doba. To je vjera osvajalaca i neposrednog uživanja. (Laurent, Etudes sur l'histoire de l'human. V, 506).

Focij je lukavo upotrijebio jaz, koji je već dugo postojao između istoka i zapada. Laska vladarima Bizanta, postaje njihov pomoćnik u borbi protiv papa. U njemu se odražuje mijena svake dobe. Hergenröther ga uspoređuje Luteru: »I Focije za svog upliva uživa milost ondašnjeg vladara i mnogih profanih učenjaka, jednako je promjenljiv u mnogim svojim izjavama, jednako je smion i žestok protiv svojih protivnika, jednako jednostran i prkosit u polemici, jednako je uplivan kod svojih zemljaka poznavajući njihove mane i prednosti. Wittenberški Eklesiastes prekida sasna s crkvenom paradosis, dok se bizantinski teolog tvrdo drži prošlosti i predaje svog naroda. Saski je redovnik manje fin i ugladen — odnosno prema izobrazbi svog vijeka — i manje je učen nego li carigradski patrijarha, ali je zato otvoreniji, ravniji, više pučki, produktivan. Bizant ne bi nikada rodio Lutera, a ni Njemačka jednog Focija« (Photius II, 724). Obojica su se ulagivala vladarima i masama. Mihajlo Cerularij je to uradio još više, dapače se nije žacao turiti svu istočnu crkvu u državno ropstvo (Hergenröther, l. c. III.).

Luter je sin svoje dobe. »On je vladao nad ljudima svojeg vremena, jer su ovi u njemu gledali svoj potencirani Ja« (Döllinger, Kirche und Kirchen 386). Tako je popuštao i sebi i drugima, da se sam tuži kako su njegovi evangelički vjernici sedam puta gori postali nego li su prije bili pod papinstvom (Cfr. Denifle, Luther u. Lutherthum (357). Nijedan vijek nije tako duboko zagreznuo u putenost, kao što u 16. vijeku mnogi pristaše nove nauke i to na temelju Luterovih načela. (Denifle, o. c. 358).

Focij se akomodirao mržnji istočnjaka protiv zapadnjaka. Luter je poprimio čak nemoralna načela ondašnjeg poganskog duha renesanse i u tome je još dalje pošao i dokinuo »neugodne« nekoje sakramente i nauke. I u novije doba susrećemo kod **starokatolika** također akomodaciju i u dogmama. Njihov je utemeljitelj (1871) povjesničar Döllinger (München), koji nije zapravo nikada izričito pristupio toj sekti i protivio se popuštanju. No kako su mu brzo drugi svećenici željni ženidbe, brzo preko glave izrasli, ovi su zaveli sektu u akomodaciju. Za volju protestanata zabaciše starokatolici g. 1875. sve ženidbene zapreke, odrekoše se tolikih dogmi (na pr. kanoniciteta deuterokanoničkih knjiga, nauke o tako zvanim »opera supererogatoria« i »thesaurus ecclesiae« nauke o

oprostima, dogme bezgrešnog Začeca i t. d.). Oni priznaše Grcima, da Duh Sv. ne izlazi i od Sina. Tekar g. 1878. zabaciše svećenički celibat, o kome znamo da su ga uveli apostoli po Božjoj naredbi. Tako je ova sekta postala stjecište bračno rastavljenih katolika i svećenika apostata; ona je širom otvorila vrata svima, koji su lak-sna morala ili došli u konflikt sa savješću i kat. Crkvom. Takova je i danas: okuplja otpatke svih konfesija.

Moderni idu još dalje, pa zabacuju svaku konfesiju i zagovara-ju potpunu vjersku anarhiju. Tako piše prof. Spitta: »Ja ne vje-rujem u vjeru, kojoj pripadam, stoga jer bi ona bila i istinita; nego ona je stoga istinita, jer ja u nju vjerujem, a ja u nju stoga vjerujem, jer odgovara i u koliko odgovara mojim potrebama. Tako stoje stvari i ne drukčije«. (Mein Recht auf Leben 198). Kad bi ovo bilo opravdano, onda bismo imali toliko vjera ili konfesija, koliko ima ljudi na svijetu. Zato se uistinu sve više i raspadaju sve konfesije izvan kat. Crkve. Tko popusti u jednoj stvari, mora i u drugoj. Ako je nekim svećenicima slobodno ne slušati papu i otpasti od Crkve, zašto ne bi i dalje rušili i vlast i dogme i disciplinu? Jednom je Nietzsche pisao prijatelju Deussenu: »Tko zaniječe Krista, brzo će zanijekati i Boga«. (P. Deussen, Mein Leben, 83.). Pravo je opazio i De Maistre: »Svaki kršćanin, koji odbaci zajednicu sv. Petra (Rima), protestanat je ili će brzo biti« (Du pape IV, 6). Isti pisac proriče, kako će se raspasti istočna crkva pred znanošću i vremenom: »Sve ove odvojene crkve od sv. Stolice na početku 12. vijeka, mogu se porediti smrznim tjelesima, kojima je led sačuvao oblike. Ovaj led jest neznanje, koje je moralo dulje potrajati za njih nego za nas. Ali netom vjetar znanosti, koji je topao, stane duvati u ove crkve, desit će se, što treba da se desi prema priro-dnim zakonima: vehti oblici raskrabit će se, te će ostati samo prah. Nijedna vjera, i izuzevši samo jednu, ne može održati iskušenja znanosti. Znanost je jedna vrst kiseline, što rastapa sve kovine. A veoma je važno, da su Focijske crkve dalje od istine, nego ostale protestanske crkve: budući da su ove već obašle krug zablude, dok one istom počinju ga obilaziti, te dosljedno treba da prođu kroz kalvinizam, a možda i kroz socijalizam, prije nego što će se vratiti natrag k istini. Kakogod truhlina velikih organskih tjelesa rada mnogobrojne sljedbe poganih gmazova, isto tako narodne vjere proizvode mnoštvo religioznih bubina, koje na istom zemljištu mile s ostacima jednog života razdvojena, nepotpuna, tužljiva. To se može opaziti posvuda. A s time mogu Engleska i Rusija istumačiti sebi samima broj i neiscrpivu plodnost sljedbi, što niču u njihovu prostranom krilu. Ove se rađaju iz truhlosti« (ib.).

Ovo raspadanje je logična posljedica načelnog propuštanja. Zgodno kaže narodna poslovice: Kuda potok, tuda i potočina; popustljiv čovjek svašta će učiniti. Mnogi duhovi lako počnu po-puštati, ali ni s najvećom mukom ne mogu da zaustave to popu-

štanje. Tome se opravdano ruga i pučka filozofija ovako: Dala baba paru, da se uhvati u kolo, a poslije dvije da je puste. Prokustovo je srce nasmiljeno: kad počne natezati, ne popušta dok ne ubije svoju žrtvu.

Protiv svih mijena stoji nepokolebivo katolička Crkva. Protestanski teolog Kübel veli o toj Crkvi: »Protestanska se crkva nalazi u tjeskobi, dočim privlačivost katoličke Crkve sve više raste do neizmjenosti. Čist i bistar će katolicizam uistinu svladati svijet« (Geschichte des katholischen Modernismus, 217). Tako je i njemački filozof F. v. Schlegel još kao protestant pisao: »Ako još danas postoji kršćanstvo, to moramo zahvaliti katoličkoj Crkvi« (Cfr. Flinterhoff, Das Literaturapostolat eines Heiligen 35). Jedino kat. Crkva ne popušta u dogmama i načelima morala (u disciplini se dakako akomodira prema potrebama raznih vremena, jer za to ima vlast od Boga i disciplinom hoće da olakša ljudima put k spasenju). U toj svojoj nepopustljivosti slijedi ona nalog Kristov, koji reče apostolima: »Idite i naučajte sve narode, učeci ih, da drže sve što sam vam zapovjedio«. (Mat. 28, 20).

Kat. Crkva povodi se u tom za apostolima. I kako su oni bili nepopustljivi? Sv. Pavao to ističe Galaćanima ovako: »Ali ako i mi ili anđeo s neba javi vam evanđelje drukčije, nego što vam javismo, neka bude izopćen« (I, 8). Tako je sudila Crkva već u prvim vjekovima. I na temelju toga su prvi vijekovi proglasili, da je ono »katoličko, što svugdje i svi drže« u skladu sa sv. Pismom i crkvenim saborima. Protiv akomodiranja je opominjao već sv. Pavao Timoteja, biskupa u Efezu: »Doći će vrijeme, kad oni (Efežani) zdrave nauke ne će slušati, nego će po svojim željama nakupiti sebi učitelje, kao što ih uši svrbe, i odvratit će uši od istine i okrenut će se ka gaticama«. (2 Tim. 4, 3—4). Tu akomodaciju regbi da je imao pred očima i psalmista, kad veli: »Nestaje pobožnih ljudi, vjernost iščeznu među sinovima čovječjim. Laž govore jedan drugome, usnama lažljivim govore iz srca dvolična. Riječi su Gospodine riječi čiste, srebro u vatri očišćeno od zemlje, sedam puta pretopljeno« (ps. 11. 2—3 6). I sv. Petar opominje prve kršćane: »I među vama će biti lažnih učitelja, koji će unijeti jeresi pogibli i odreći se Gospodina, koji ih otkupi. I mnogi će poći za njihovim nečistoćama, a oni će huliti na put istine« (2. Pet. 2, 1—2). To je ista Kristova opomena: »Čuvajte se lažnih proroka, koji dolaze k vama u odijelu ovčjem, a unutra su vuci grabljivi« (Mat. 7, 15).

Što učini Krist? Kako je raširio Crkvu?

»Samo pomoću jedanaest ljudi, koji su bili neugledni, jednostavni, nenaobraženi, bez znanja, siromašni, goli, bez zaštite, bez obuće, u jednostavnom odijelu. I što je postigao? Tolike je narode naveo, da su svoje misli posvetili ne samo sadašnjosti, nego i budućnosti. On je njihove domovinske (loše) zakone uništio, sa korišenom je iščupao njihove običaje, osnovao novi život, naše je zle

sklonosti istrijebio i ojaćao nas za teške stvari. On je to poduzeo, a međutim na nj navalise i počese da ga svi progone, pa ga osudiše na križ. I ipak njegova propovijed ide dalje i dobiva pristaše, i ako je silno progone. Ova propovijed pretvara ljude, prije divljije nego li su vukovi, u krotke janjce i skreće njihove misli na besmrtnost, uskrснуće i neizreciva dobra. I ove sjajne pojave prodriješe ne samo u gradove, nego i u pustinje, na otoke, u luke« (Hom. VII, 8 in ep. I. Cor. Tako sv. Ivan Hris.).

Ovu metodu slijedi naša katolićka Crkva. To je Božja metoda, jer se Bog nikada ne akomodira ljudskim strastima i neurednim željama, a niti mu treba sile da s njom prisili ljude e mu prihvate objavu i zakon. Pred Bogom je suvišna i odvratna svaka Prokustova metoda. Bog ima svoje metode i tih se drži naša kat. Crkva.

A.

GRGUR VII. I PROPAST KRALJA SLAVCA.

III. GRGUR VII. I HRVATSKA.

(Svršetak).

Ogledajmo sada, je li Grĝur VII. uistinu ponudio Hrvatsku danskom kraljeviću. Dr. Šišić tvrdi, da je to Grĝur VII. učinio (Geschichte der Kroaten S. 269. f.; Vjesnik arheol. društva VII, 1904. s. 156. sl. i Priručnik izvora s. 225. sl.; Pregled povj. hrv. naroda 1920. s. 127).

Dokazi? Čujmo.

Grĝur VII. piše 25. jan. 1075.:

»Osim toga, ako sv. majka rimska Crkva ustreba tvoje vojnićke i oružane pomoći protiv pogana i neprijatelja Božjih, željeli bismo također zastalno po tvojem poslanstvu saznati, čemu se možemo od tebe nadati. **Ima naime nedaleko od nas jedna vrlo bogata pokrajina uz more, kojom gospodare prezira vrijedni i kukavni heretici (krivovjerci);** pa želimo, da jedan od tvojih sinova postane u njoj vojvodom, knezom i braniteljem kršćanstva, ako ga s četom vjernih mu vojnika dadeš apostolskoj Stolici u ratnu službu (da se za nju bori), kako nam je javio jedan biskup iz tvoje zemlje, da si to nakanio učiniti«. (Priručnik s. 261. Jaffé, Regesta² p. 612.). Iz ovih rijeći izvodi Dr. Šišić, da je ta heretićka zemlja zacijelo Hrvatska, jer da je tako sv. Stolicu izvijestilo latinsko svećenstvo u Dalmaciji: »Radi se dakle, u prvom redu o informaciji od strane dalmat. klera kod sv. Stolice; a toj je Grĝur VII. povjerovao, pa tako se odlučio, da će hrv. prijestolje dati jednom od sinova dan-